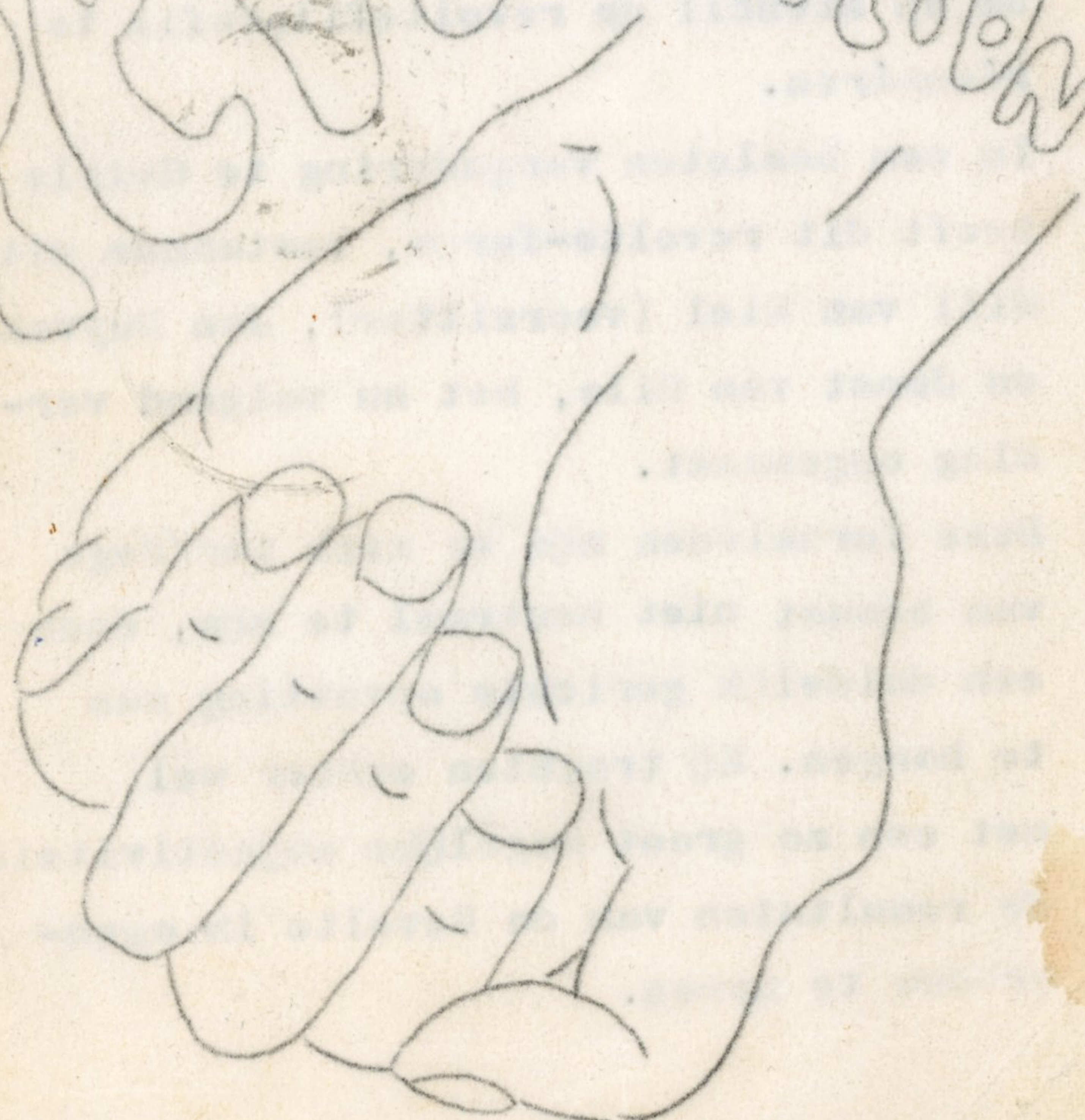

Reflection
ON
OUR

RENOUWATION

INLEIDING REVOLTE

Tijdens een hearing op 10 februari '69 waarbij het revolte-forum verslag deed van deze beweging aan de leraren, en tijdens vergaderingen van het C.D.S., is meerdere malen het verzoek gekomen om op stencil de revoltefilosofie te resumeren.

In een besloten vergadering te Goirle heeft dit revolte-forum, bestaande uit Will van Riel (voorzitter), Jan Duyvekam en Joost van Gils, het nu volgend verslag opgemaakt.

Deze forumleden zijn er zich terdege van bewust niet neutraal te zijn, doch een duidelijk gerichte opvatting aan te hangen. Zij trachten echter wel met een zo groot mogelijke objectiviteit de resultaten van de Revolte in ogen-schouw te nemen.

Deze stencil geeft nu in kort bestek een verslag, een aantal meningen en enkele interpretaties.

Daar de Revolte nu zwart op wit staat, is het een stuk makkelijker om haar af te breken. Docenten b.v., met een veel betere discussietechniek en een groetere gedachtenbehandling zijn, zich bedienend van deze middelen, géén partij voor deze stencil.

We vragen van alle lezers dan ook om niet met een rood potlood tegenstrijdigheden foute zinsconstructies en onjuistheden uit dit boekje te halen, of om punten waarmee zij het niet eens zijn af te strijden, hoewel zij dat misschien gemakkelijk zouden kunnen.

We vragen van hen om uit deze stencil onze positieve bedoelingen te destileren en daar hun positieve stellingname naast te zetten. Misschien dat er dan eindelijk eens iets verbeterd kan worden.

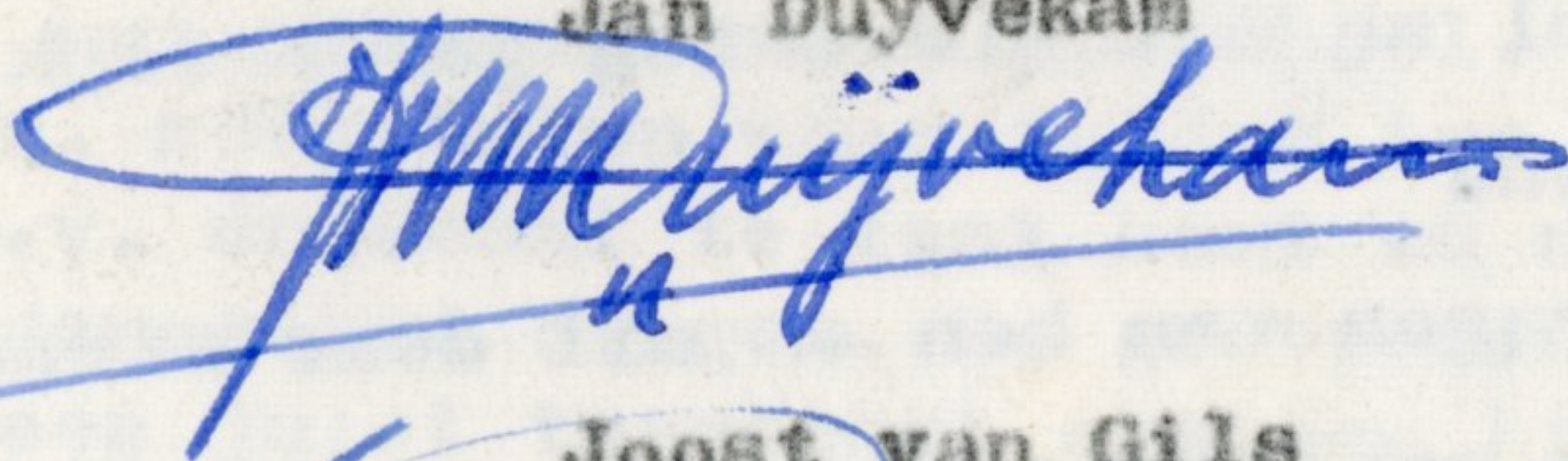
Bij het maken van deze stencil hebben wij de volgende opzet gekozen:

Hoofdstuk 1 schildert de klas in welke de beweging zich hoofdzakelijk heeft afgespeeld, dit mede om het ontstaan van de Revolte en haar gevolgen te situeren.

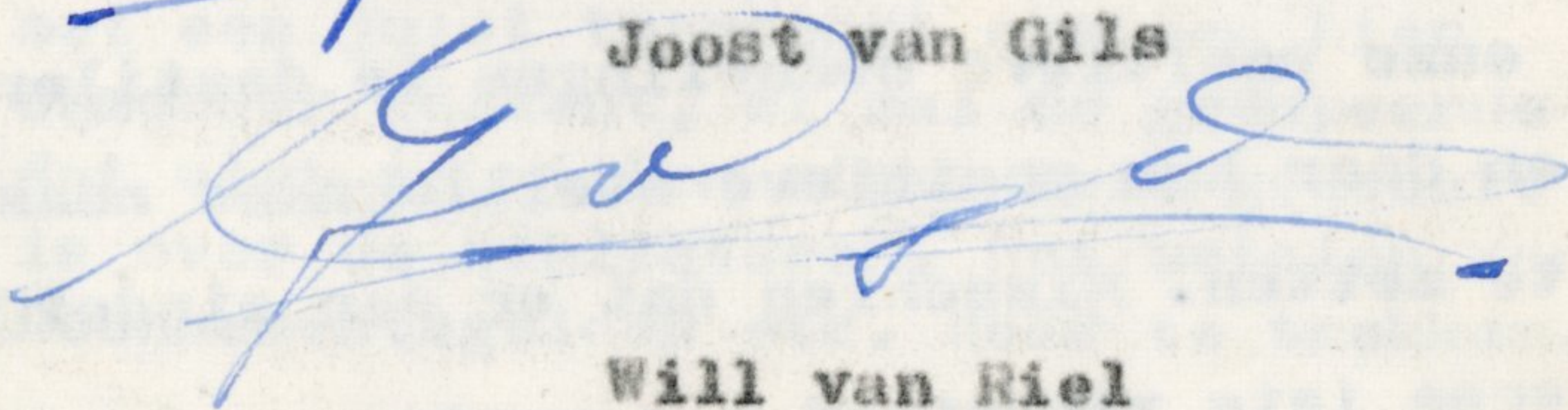
Vervolgens laten we de bewegingsgeschiedschrijving voorafgaan aan de résumés van het revolteboekje en de revolteweek. Het geheel vindt haar einde in, hoe kan het anders, een afsluiting

gegeven Goirle april '69

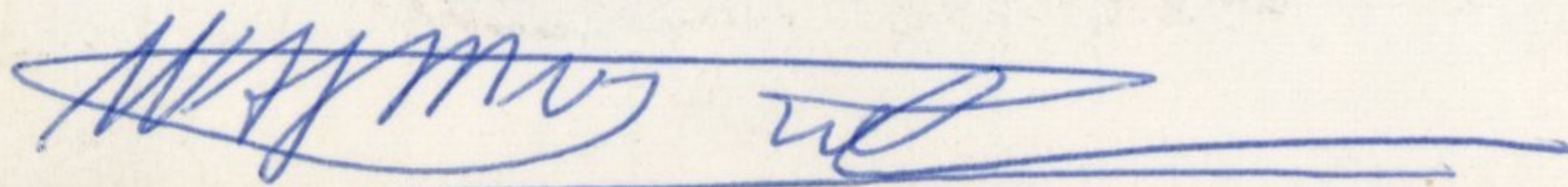
Jan Duyvekam

Joost van Gils

Will van Riel

Hoofdstuk 1

PORTRET VAN 4B DOOR EEN 4B'ER

Klas 4b van het schooljaar '68-'69 is een kosmisch stelsel met enorm interessante planeten, maar als totaliteit een vrijwel benedenpeilse boel.

Tussen haar planken, waar geen enkel insect levenskans krijgt vanwege een gemêleerde rook van verschillende shagsoorten, sigaretten, sigaren en een kachel, vinden we 'n student die nu al vier jaar de missie-doening mee helpt runnen. Er zit er een die een hele tijd, overigens zonder succes, de sportraad voorgezeten heeft. Het koor-head-quarters ligt in 4b evenals het hart van het schoolblad.

De volleybalclub was en is in eerste instantie het werk van 4b-ers.

3½ jaar geleden distancieerde 4b (toen 1b) zich van het toenmalige leerlingenwezen

en richtte een eigen sociëteit op.
 Tegen de stroom in bloeide het 2½ jaar
 met de stroom mee (?) was het in een
 half jaar gedaan en werd de organisatie
 overgedragen.

Het waren vooral 4b'ers die het door hen
 in elkaar geduwde leerlingenwezen in het
 begin van dit jaar middels het 4-0 plan
 weer op poten zetten.

4b'ers pionieerden op het gebied van ex-
 cursies (nog steeds zonder succes, hoe
 afgrijnselijk dit ook is) en op het gebied
 van lezingen (wel met succes).

4b heeft ooit haar "Folk and Spiritual-
 singers" gekend en heeft nu nog zoïets .

In haar groeide het literair tijdschrift
 Boeket. Poëzie op zolder kwam uit haar
 voort. Ze kent nu de barensweën van het
 Reizend Poëzie Theater Levantijn etc.etc.

De intellectuele capaciteiten liggen
 hoog. Verschillende leraren noemde het
 de beste (externe?) klas die ze ooit

gehad hadden.

Het is een waslijst van individuele
 grootheden die waanzinnig is.

4b als klas heeft nooit veel gepresteerd.

Haar groepsoptreden is zonder meer zwak .

Het is als klas niet bepaald een een-
 heid.

Men zegt dat er geen klas is waar de
 corvee slechter is als in 4b.

Uit deze groepering is nu de revolte
 voortgekomen, een beweging die in onze
 school meer invloed uitoefent dan men
 in de gaten heeft, Dit dan ondanks het
 feit dat inmiddels is gebleken dat

er een hemelsbreed verschil bestaat
 tussen de welwillendheid om te veranderen
 en het veranderen zelf. (Dit is een
 constatering die we doen niet alleen
 bij groepen uit 4b +++++)

Hoofdstuk 2

DE BEWEGINGSGESCHIEDENIS

Wanneer de leerlingen van een opleiding vier jaar lang ingeprent wordt om kritisch te leren denken, dan ligt het voor de hand dat hierdoor een kritische houding bewerkstelligd wordt.

Wanneer diezelfde leerlingen na bijna vier jaar lang alle mogelijke buitenschoolse activiteiten (want zo heeft alles wat niet tijdens de les gebeurt!!) georganiseerd te hebben tot de conclusie komen dat het allemaal zo weinig heeft uitgehaald, vragen zij zich toch wel af waar de oorzaken liggen.

Als we dan de opleiding in een kritisch licht willen bezien, dan komen al vlug vragen als:

Wat mankeert er aan onze opleiding?

Is die opleiding wel zo goed als ver-

wacht mag worden?

Waarom is het gros van de leerlingen te laks om in of buiten de lessen een mede-werkende houding aan de dag te leggen?

De kritiek op de opleiding werd gericht.

Kritiek op lessen. De lesstof lag reeds lange tijd buiten hetgeen als noodzakelijk werd ervaren, buiten hetgeen je van een onderwijzersopleiding zou verwachten en ZONDER hetgeen je nu net wel op een dergelijke school zou verwachten.

Door het praktijk doen op de leerschool kwamen ons twee dingen duidelijker voor ogen te staan, dan datgene wat we volgens fr. Sigismund zouden ervaren, namelijk dat wij door zelf les te geven op de leerschool en door het aan de lijve ondervinden van de daarmee gepaard gaande moeilijkheden, méér waardering zouden krijgen voor de lessen op de kweekschool. Heel duidelijk

hebben we allereerst ervaren dat de lessen van ervaren didactici ook nogal eens op-

vallend ondidactisch zijn.

Ten tweede viel ons op dat de lesstof in veel gevallen niet meer relevant was voor ons onderwijzerzijn van later.

Naast kritiek op de lesstof is er kritiek op de mensvorming. Een kleine illustratie (die overigens nog menigmaal in deze stencil zal terugkeren): in vier jaar tijds hebben we twee excursies gehad. Eén zelf georganiseerd (in de vakantie) en de ander georganiseerd door een leraar. $\frac{1}{2}$

Vervolgens is en nog kritiek op de opvattingen over onderwijzers waarmee we geconfronteerd werden en worden. Het is een onderwijzers-image dat verre van ideaal en enthousiasme-wekkend is.

Deze nietobepaald positieve onderwijzers-mentaliteit schijnt aardig te correleren met de l.l.n.-mentaliteit bij ons op school.

Hun beperkt gevoel voor idealisme gaat samen met andere even negatieve sferen op onze academie.

Op een gegeven moment is er toen een doorbraak gekomen en heeft 4b een week lang over deze drie punten gesproken met de leraren als leraar, met de leraren als vakdocent, met medeleerlingen etc. etc.

Uitgangspunt voor de toenmalige revolte-week is het boekje geweest dat in het volgende hoofdstuk gerésumeerd wordt. De week kon alleen ontstaan dankzij de medewerking van een aantal leraren, ze kon voltooid worden omdat daarmee de andere leraren tevens ook in het schip zaten. Bijna alle lessen zijn aan de reeds vermelde thematiek opgeofferd.

De dagen die na deze week zich lieten aankondigen kende een merkwaardig verloop. De klas zelf was doodmoe.

Er was een te bejubelen enthousiasme voor verbetering van verschillende leranen

er was een te betreuren soms zwak be-
argumenteerde vasthoudendheid van
andere leraren.

Er waren positieve reacties van een be-
paalde groep leraren, er waren negatieve
reacties van andere leraren.

De geest van "er wordt zo maar wat" gedaan
daalde in 4b, er kwam een soort fatalisme,
toen dit gekoppeld werd aan nu plots
vrijkomende elementen van ballorigheid,
ontstond er een rotsfeer in 4b, die
alle leraren tegen de borst stuitte.

Het waarderingspeil daalde zienderogen.
Sommigen weten alles aan de revolteweek,
nog erger aan het revolteforum, anderen
waren constructiever.

De paasvakantie werd ingezet met een diep-
te punt.

Ondanks alles is het duidelijk dat de be-
weging voortleeft.

Hoofdstuk 3

RESUME VAN HET REVOLTEBOEKJE

uitgegeven zaterdag 18 jan '69

bijelkaar geschreven door de
revolteleiders

15 blz. tekst

15 blz. voor aantekeningen(!)

bevat een ter verantwoording,
twee pamfletten en het huis-
houdelijk reglement voor de
revolteweek

De ter verantwoording bewijst dat de
schrijvers weten wat hen te wachten staat
als ze zich op glad ijs begeven.

De revolte wordt "gedekt" opgesteld.

De ter verantwoording begint dan ook te
filosoferen over termen als "gevoel van
onbehagen", "crisis" en "revolutie".

Ze worden allen naar een veilige sfeer
getransformeerd.

Het tijdstip van de revolutieweek wordt gefundeerd.

Het hele revoltewerk bevat talrijke fouten. Het forum beseft dit. Maar ze weten ook dat deze tekorten in het totale verband geheel onbelangrijk zijn. Helaas worden dergelijke technische tekorten door de tegenpartij vaak op een bureaucratische manier uitgebuit als een allesvernietigend verweermiddel.

Met deze overwegingen wil het forum vragen om een open en positieve stellingname.

Men distancieert zich vervolgens van de cultuurjakhalzerij in de studentenwereld, van de tendens in deze groepering om van de leraar een computer te maken, die volledig door anderen, in casu de l.l.n. geprogrammeerd zou moeten worden.

Revolte respecteert de persoonlijkheid van de leraar ten volle.

Tot slot wordt er nog wat doorgebor-
duurd op de relativiteit van een dergelijke revolte. Het forum vraagt echter met klem om hun werk dat nu dan eens van zijn scherpe kanten ontdaan is, niet als gevolg hiervan, als onschuldig, onbelangrijk en als te passeren beschouwen.(?)

Het eerste pamflet

ONDERWIJZERSMENTALITEIT

Worden onderwijzers gevormd
of misvormd ?

Ben je er steeds van bewust dat je onderwijzer bent, altijd en overal !!!!!

Zorg ervoor dat je overal dat aftrekseltje bent dat op een oude brik rondfietst, met een alpinopetje op je hoogst intellectuele, doch evenzeer duffe kop!!!!

Zorg dat je doet alsof je overal alles vanaf weet. Zeg vooral dat je zo hard werkt en toch maar zo weinig verdient.

(Zeg NOOIT dat het je hobby is om op

kosten van de maatschappij te beunhazen!)
Verander vooral niets aan die positieve
kijk die men in de wandel op de onderwij-
zer heeft.

En weet je hoe je dit alles moet doen?
Blijf conservatief, weetv alles beter,
blijf de op één na slechtst geklede man
in Nederland, streep overal en altijd
eerst met een rood potlood de fouten
aan. Laat het prijzen en waarderen maar
aan anderen over met een sympathieker
voorkomen.

Blijf ook na vier uur DE onderwijzer,
speel overal het spel dat je voor de
klas speelt, zorg dat je blind blijft
voor de symptomen van je beroepsziekte.
Blijf tijdens je opleiding lekker in het
gareel lopen, blijf steeds buiten schot,
en denk aan het devies "Zo veel mogelijk
met zo min mogelijk moeite".

Als je jezelf zo vormt of anderen je zo
laat vormen dan wordt je DE ONDERWIJZER.
Maar in mijn (=schrijvers) ogen ben je dan
een waardeloos stuk mens, en daarom
een nog veel waardelozer onderwijzer.

Tweede pamflet

OPLEIDING ? VORMING ?

Als er nog iets in zit dan halen
ze dat er op de kweekschool wel uit!

Uitspraak van het hoofd
van een basisschool.

Wanneer het idealisme dat jonge mensen
jong doet zijn, geconfronteerd wordt
met een schoolsysteem dat er is om onder-
wijzers op te leiden, dan wordt het idealis-
van deze jongelui getoetst aan deze
school. En dan blijkt dat dit school-
systeem een slechte partij voor hun
idealen is. Zij willen opgeleidt worden

tot onderwijzers die door hun vak tot in de vingertoppen te beheersen hun idealen op onderwijsgebied daadwerkelijk kunnen maken. Daarnaast willen zij in hun streven naar ideaal mens-zijn (ben die je bent) hiervoor alle kansen op de opleiding benutten, daar een goed opgeleid onderwijzer en tevens een niet, slecht of niet voldoende gevormd mens vloeken als..... je vult maar in.

Voor beide ideale verlangens zien en zagen zij dat de reële kansen tot verwerkelijking hiervan niet, of niet groot genoeg als huns inziens mogelijk en nodig is, aanwezig zijn.

In de Revolteweek willen zij de oorzaken hiervan analyseren en eventueel met de leraren tot een verbetering komen.

Hoofdstuk 4

RESUME VAN DE REVOLTEWEEK

(voorzover mogelijk, nodig en gezien de situatie verantwoord)

Ontstaan uit een steeds sterker wordend gevoel van onbehagen met betrekking tot onze opleiding begon maandag 20 januari de eigenlijke revolteweek.

Op deze maandag werde, uitgaande van een aantal vragen die door 4B-ers in de voorafgaande weken bij het forum waren ingediend, een inventarisatie opgemaakt, van de ter discussie te stellen onderwerpen.

Alvorens met deze besprekingen te beginnen werd, om een enigszins "open" discussiete verkrijgen, de klas verdeeld in drie groepen, welke zich respectievelijk CONTRA, PRO en NEUTRAAL tegenover het bestaande schoolstelsel opstelden.

De eerlijkheid gebiedt te vermelden dat een aantal personen op verzoek van het forum in de PRO-groep zitting hadden genomen. Het forum van drie man completeerde de vergadering.

Uit de drie genoemde partijen werd een groep van 4 notulanten geformeerd, die de gehele week op papier zou zetten. Het verslag dat door deze groep werd samengesteld besloeg uiteindelijk 36 bladzijden en het zal U duidelijk zijn dat er heel wat "geknipt" moest worden om de omvang van deze stencil binnen de (financiële) perken te houden.

De inventariserende besprekingen namen de gehele maandag in beslag en leidden tot onderstaande, voornaamste conclusies.

1 Het is de taak van de O.V.O. zowel aan de opleiding als aan de vorming van de

a.s. onderwijzer te werken.

2 De O.V.O. St. Stanislaus heeft zich naar onze mening onvoldoende van deze taak gekweten. Het rendement van de tijd die zij in beslag neemt kon véél groter zijn.

3 Wat de vorming betreft zouden excursies als ook het gebruikmaken van de mogelijkheid om "keuzevakken" te geven, het gebrek aan vorming zou niet opheffen dan toch zeker verminderen.

Het is jammer dat onze O.V.O. zowel op het gebied van excursies als op het terrein der keuzevakken weinig activiteiten vertoont, of te weinig kansen biedt om activiteiten te ontplooien.

De belangstelling voor excursies mag bekend verondersteld worden. De onderstaande cijfers geven het aantal belangstellenden uit klas 4b voor een denk-

beeldig keuzevak aan:

Film 12 E.H.B.O. 7 Cabaret 7

Filosofie 9 Wiskunde 7

4 Wat de opleiding betreft is het o.a. noodzakelijk dat de studenten inspraak krijgen in het leerprogramma. Ook zij ervaren namelijk duidelijke tekorten in het onderwijs dat op de O.V.O. St.St. gegeven wordt, bijvoorbeeld t.a.v. de behandeling van de speciale didaktiek.

? Een grote groep uit 4b zou wel eens wat willen zeggen over o.a. onderstaande vakken:

BIOLOGIE	GODSDIENST
MUZIEK	MAATSCHAPPELLEER
GYMNASTIEK	AARDRIJKSKUNDE
GESCHIEDENIS	NEDERLANDS

5 Een van de punten, zij het wat losstaande maar tevens evenzeer op zijn

plaats zijnde, was de conclusie die het contact betrof tussen onze O.V.O. en de leerschool (van 4b ?) en tussen Stanislaus en de ouders (van de l.l.n. van 4b). Het contact werd in beide gevallen zondermeer slecht genoemd.

Na deze inventarisatie werd door het forum een weekprogramma opgesteld.

Dit programma zou waarschijnlijk meer lessen omvatten dan aanvankelijk was verwacht. Men besloot daarom aan de docenten te vragen om hun lessen voor de Revolte-week beschikbaar te stellen. (Toekomstige "revolutionairen" raden we aan de directie hiervan breedvoerig in kennis te stellen.)

Het weekprogramma omvatte twee gedeelten:

L Over problemen met betrekking tot de onder punt 4 van de inventarisatie vermelde vakken zou men, in het bijzijn

van de betrokken vakdocent, willen discussiëren. Het was niet de bedoeling dat de docent aan de discussie zou deelnemen. Wel zou het forum hem verzoeken zijn visie te geven op de door de studenten naar voren gebrachte problemen.

2 Naast deze besprekingen van een aantal vakken zou de groep ook nog discussiëren over de themata: onderwijzersmentaliteit en onderwijzersimage. Thema's die in het Revolteboekje reeds naar voren waren gebracht.

Ad 1

Bij de besprekingen over de verschillende vakken kwam al snel aan het licht dat de problemen der studenten meestal óók de problemen van de betrokken docent waren. De exameneisen speelden bij alle vakken een te voorname rol, omdat zij de hoeveel-

heid te leren stof bepaalden. Deze hoeveelheid stof en de beperkte tijd die voor elk vak beschikbaar was, waren er de oorzaak van dat aan een DIDACTISCHE behandeling van elk vak nauwelijks voldoende aandacht kon worden besteed.

Juist hier lagen de grootste bezwaren van de studenten. Men was vrijwel unaniem van mening dat de speciale didactiek onnodig in de verdrukking kwam.

Hoewel wij het nauwelijks voor mogelijk houden om U in een kort verslag als dit een idee te geven van wat er bij elk besproken vak aan de orde kwam en eventueel werd bereikt zulken we tóch een poging wagen. Duidelijk méétbare resultaten zijn onderstreept.

BIOLOGIE: De studenten achtten de hoeveelheid te leren stof niet in overeenstemming met de plaats van dit vak op de lagere school. Men vond ook de wijze van

overhoren nadelig. De betrokken docent kon in deze bezwaren inkomen. Niemand had iets gehoord over de didactiek van het vak biologie. De docent deelde ten aanzien hiervan mee, dat er op het eind van het jaar een boekje zou worden uitgereikt waaruit we de didaktiek zelf zouden kunnen leren!!!!!!???????

GYMNASTIEK De didactische behandeling van dit vak zat mede verweven in de lessen die de studenten zelf kregen. Doordat zij onvoldoende noteerden én door een ietwat onduidelijke behandeling bleven de resultaten van deze werkwijze beneden de verwachtingen.

De betrokken docent besloot daarom speciaal tijd vrij te maken om dictaten over te nemen, bovendien zou hij nog twee stencils met lesstof uitreiken. (Dit is inmiidels gebeurd.)

NEDERLANDS: De kennis van de Ned lit. concentreert zich om de boeken van de lit.lijst. Door enkele boeken in groepen te bespreken zou inzet en resultaat waarschijnlijk wel worden verhoogd. Deze werkwijze is voor 4b niet haalbaar meer.

? Op stencil zal nog een overzicht van de literatuurgeschiedenis verschijnen. Grammatica, zoals dat nu wordt gegeven is ook een doorn in het oog van de docent, het is en blijft echter een exameneis.

AARDRIJKSKUNDE: GESCHIEDENIS

Zeker voor deze vakken geldt dat stofkennis een voorwaarde is om over een didactische benadering te gaan praten. Aangezien deze kennis vaak te gering is, dient het verzamelen van stofkennis noodgedwongen de meeste tijd in beslag te nemen. Gevolg hiervan is een verdrukking van de didactiek. Wat aardrijkskunde betreft zullen we de nog beschikbare tijd uitsluitend gaan besteden aan didactiek. Van gesch bezitten we reeds een stencil (die ook behande

Hoewel de meeste studenten het tegenovergestelde menen te ervaren is het beslist niet de bedoeling van de docent om zijn mening op te dringen. Wanneer je een eigen mening denkt te hebben betekent dit echter niet "niet studeren". Op de behandeling van de speciale didactiek van dit vakken waren weinig aanmerkingen. Na één of meerdere lessen zullen we telkens een evaluatie houden om de inspraak en de eigen mening te garanderen.

MUZIEK: De muzikale mogelijkheden van de meeste OVO-studenten, dus ook van 4b, zijn zo minem dat aan de muzikale vorming de meeste tijd dient te worden besteed. De inzet van de meeste 4b'ers is zo zwak dat het voor de betrokken leraar, gelet op zijn persoonlijkheid, vrijwel onmogelijk is om behoorlijke resultaten te bereiken. De houding van de leerlingen zal moeten veranderen. Voor de speciale didactiek vooral de door de docent geschreven metho-
diek had men algemene waardering.

Ad 2 Onderwijzersmentaliteit- image
Wanneer U zo dadelijk vindt dat de beschrijving van deze besprekingen onduidelijk is, dan geeft zij des te beter het verloop van de discussie weer. Het was echter niet belangrijk dat we met een

bepaald resultaat uit de bus -29-
zouden komen. Veeleer ging het er om dat we nu eens met onze neus op bovenstaande problemen gedrukt werden. Problemen die ook voor U wel eens aanleiding mogen zijn om te overdenken.
Onderwijzer-zijn is nog steeds een beroep dat naast een zekere hoeveelheid intellect vooral ook om idealisme vraagt. Niet idereen is geschikt om onderwijzer te worden. Met dit voor oegen en het onderwijzersoverschoet in gedachten is een grote groep 4b'ers van mening dat de O.V.O. te weinig selecteert, iets wat naar we vernomen hebben zeer wel mogelijk is. Toch vindt er van "nature" reeds een zekere selectie plaats. Een hippe-vogel gaat zelden naar de kweek. Waarom?
Heeft het onderwijzerzijn iets school-frikerigs? De vergadering dacht van wel. Is de opmerking terecht dat onderwijzers hun kost met zo min mogelijk moeite willen verdienen? Welke is de mentaliteit van de onderwijzer. Welke zou hij moeten hebben. Hij moet op school een goed onderwijzer zijn en daarbuiten een goed mens, Laat hem a.u.b. niet overal de onderwijzer uithangen. Gebeurt dat dan? Blijkbaar!!!
(Ik zie wat gij niet ziet). Waar ligt dat aan? Heeft de school hier iets mee maken? Maakt zij van de onderwijzer een allesweter? 4b denkt van wel. Doodt de school reeds het idealisme? Waarom moet je steeds jezelf onderwijzer weten? Is

-30- Is het image A-SOCIALE Dufferik of Betweter gerechtvaardigd? Het ligt aan jezelf. Als je beseft welk gevaar dit beroep in zich heeft en als je dan niet iedereen als kind behandelt, dan heb je met geen enkel opgeplakt plaatje iets te maken, dan sta je erboven.

AFSLUITING

We schrijven hier gewoon een aantal algemene en concrete gedachten neer die min of meer richting gevend zijn voor het gehele verloop van de Revolte en die de weg wijzen waar de waarschijnlijkste oplossing gezocht moet worden.

A De school moet bij de l.l.n. een goede houding vormen. In veel gevallen wordt van studenten initiatief, zelfverantwoordelijkheid etc, gevraagd terwijl zij telkens weer demonstreren een dergelijke houding niet te bezitten. Dit geldt b.v. voor het ordereglement op school. Iedere l.l.n. moet weten waar hij aan toe is als hij b.v. driemaal te laat komt en meer van dergelijke dingen. De groepering is met een juist toegepast systeem hier bijzonder gediend, al zal de gedupeerde dat niet in willen zien. Deze gedachte is over de bibliotheek, het betalen van abonnementsgelden etc. door te trekken.

B De manier waarop we steeds weer op excursies terugkomen wekt de indruk dat het met dit punt staat of valt. Dit is ZEKER niet waar. MAAR het belang ervan kan blijkbaar (na alle pogingen) maar niet genoeg benadrukt worden. De sfeer dat een excursie iets aparts is, dat daar lessen voor uit moeten vallen, dat het niet geregeld kan worden etc, etc. MOET weg. Aan deze sfeer is enerzijds de geest van de directie en anderzijds het gebrek aan initiatief bij de leraren niet vreemd. Er moet een excursierooster komen, die voor het schooljaar door een samenwerkingscommissie is opgesteld. Voorbeelden zijn b.v. teevee-studio, b.l.o.inrichting, deelnemen aan een arbeidsproces in een grote fabriek, museum etc.

C Meer voorlichting over leermiddelen (waar in de speciale didactiek komen we bij ons op school b.v. een flanelbord tegen, nergens wordt bijna met dergelijke middelen de daad bij het woord gevoegd) meer voorlichting over moderne schoolsystemen etc.

D Aanluitend bij C: integratie van de film. N.O.F. Hebben ze u ooit vertelt hoe je met zo'n apparaat om moet gaan etc.

E Zowel de directie als de leraren moeten meer belangstelling tonen voor het l.l.n. initiatief, misschien wordt dan het idealisme eens niet gedood. Een voorbeeld:

-32-- Toen we de directie meedeelden

dat we onder de vakantie deze stencil in elkaar zouden gaan zetten, kwam de reactie; "Daar hecht ik bij voorbaat al geen waarde aan." Dit kan voor scherp doorgaan en nog voor een hoop andere dingen, maar het zondigt tegen de ongeschreven sociale wetten. F Als de leraren zoveel protesten hebben tegen de exameneisen, laat ze er dan wat aan doen. Er zal toch wel een vakblad bestaan waar in geschreven kan worden. We weten wel, langs de bureaucratische weg bereik je tegenwoordig niets meer, het moet allemaal fel en scherp zijn. Maar dit alles neemt niet weg dat er niet iets gedaan kan worden.

G Onderzoek de mogelijkheid van de keuzevakken eens.

H Vergeet de moeder der wetenschap : de filosofie a.u.b. niet.

H Laat een commissie het contact schoolouders een onderzoeken.

J Kan het Automedon-initiatief (het elkaar ontmoeten op de zolder) niet uitgebouwd worden.

Het alfabet heeft nog meer letters. Achter iedere letter is wel een punt te scharen waar het aan schort. We zetten er echter een punt achter omdat het papier op is. We hopen aan de opdracht, ons gegeven, voldaan te hebben. De forum blijft bereid verdere inlichtingen te verstrekken.

Jan Duyvekam   Joost van Gils   Will van Rie